

Totalita v občanském zákoníku aneb Právní život

Minulý týden proběhla konference Nové soukromé právo 2016, která jistě patřila k jednomu z vrcholů letošní právnické eventové sezony. Pomalu končí také Pražský právnický podzim 2016, i když v jeho rámci proběhne ještě několik zásadních akcí tento týden. Pojdme si nyní v pár poznámkách připomenout některé myšlenky z proběhlých konferencí.

Ministr spravedlnosti Robert Pelikán kritizoval na konferenci Nové soukromé právo 2016 koncepci postupného nabývání způsobilosti dítěte v novém občanském zákoníku – vadí mu, že jde o subjektivní kritéria a to, že podle něj staví zákoník děti proti rodičům. Toto ustanovení je tak podle něj proti rodině a v tomto tak prý naplňuje znaky práva platného v totalitních režimech. To je velmi přísné hodnocení.

Hlavní autor návrhu zákoníku Karel Eliáš na konferenci připomněl některé již padlé judikáty a zdůraznil, že je přeceňován význam paragrafu 1, odstavce 1 a jeho druhé věty, která zní: „Uplatňování soukromého práva je nezávislé na uplatňování práva veřejného.“ V rozhodovací praxi se podle profesora Eliáše nic nezměnilo a ve druhé větě se podle něj čte zpravidla něco jiného, než tam je. Jak uvedl, není tam napsáno, že by veřejné právo bylo nezávislé na právu soukromém – jde totiž o zvláštní právo a je tak na něm velmi závislé, což lze dokázat například trestním zákoníkem a pojmy ze soukromého práva, s nimiž pracuje. Což opravdu dává smysl.

Nyní ale trochu na odlehčení: Advokát Martin Maisner mluvil na této konferenci o digitálním věku a advokacii. Nikomu asi příliš nevadilo, že se jeho vystoupení nového soukromého práva vůbec netýkalo a že moc nebylo ani o právu, protože se díky přesně mířeným vtípkům bavil celý sál. Doktor Maisner vyrukoval i s podivem nad tím, že je někdo schopen se živit jako internetový bloger a ještě tak dobře. Prý kdyby s něčím takovým přišly jeho děti, vzal by na ně hůl. Umím si ale představit, že pokud by začal právě Martin Maisner natáčet zábavná videa na volná témata, vydělal by si tím také slušné peníze.

Pojdme ale ještě k Právnickému podzimu. Na Právnickém salonu nazvaném Perspektivy lidských práv se v řadě vystoupení a často opakovala neradostná vize postupného vyprazdňování a rozměňování těchto práv, v poslední době hojně prezentovaná zejména zakladatelem projektu Pražský právnický podzim Karlem Havlíčkem a místopředsedou Nejvyššího soudu Romanem Fialou. Ten nadhodil myšlenku, zda by nebylo vhodné zavést i katalog lidských povinností, protože i dítě pouze s právy, ale bez povinností, by bylo rozmazlené. S podobnými postoji vystoupil například zástupce veřejné ochránkyně práv Stanislav Křeček, který v souvislosti s rozšiřováním katalogů lidských práv položil i okřídlenou řečnickou otázku: „Kdo na to má?“

Optimističtější byl naopak soudce Ústavního soudu David Uhlíř, i když i on připomněl, že právo na spravedlivý proces neznamená právo na spravedlivý výsledek, čímž prý často šokuje své studenty. Se zajímavými myšlenkami vystoupil například také předseda pražského Městského soudu Libor Vávra, který mluvil o právu na odpor a označil ho vlastně za jediné právo, které je v Listině adresované přímo ochraně státu. Podle něj je to totiž právě jen stát, kdo je schopen garantovat nějaká práva.

Další články:

- [Nebezpečný návrh novely zákona aneb Cesta do pekel je dlážděna těmi nejlepšími úmysly. Actio popularis – dobrý sluha, ale špatný pán](#)
- [Třpyt a bída DPP](#)
- [Lesk a bída klouzavého mandátu](#)
- [GDPR pro samostatné advokáty](#)
- [GDPR kontra zásada veřejnosti](#)
- [Proboha, nepohrávejme si s myšlenkou na zrušení Senátu – aneb I každý populismus musí mít svou mez.](#)
- [Proč máme málo soudců-mužů? Není to diskriminace?](#)
- [Zpověď týraného dyslekticko-dysgrafického autisty](#)
- [Právo stále bují aneb Právní život](#)
- [Glejt pro podpantofelníka](#)
- [Léto versus generátor spisů aneb Právní život](#)